

Hvorfor trenger vi motmakt og motinformasjon?

Denne teksten ble først publisert som bloggpost på <http://einarflydal.com> den 23.7.2019

For litt siden ble jeg spurt av steigan.no om å skrive en liten tekst til støtte for at lesere bør gi et fast lite bidrag til dette nettstedet. Det måtte jeg tenke litt over. Mens jeg aldri hadde særlig sans for de fundamentalistiske klasseanalysene som florerte den gang jeg var student på Blindern, har jeg alltid hatt svært stor sans for å grave fram kilder som sier noe annet enn den konvensjonelle meningen som de trauste kunnskapsformidlerne bringer til torgs: Det er i kildene i ytterkanten av informasjonsstrømmene du finner nytenkningen - det som ikke er *gårsdagens* viktige kunnskap.

Her er svaret jeg sendte, som jeg ser ble lagt ut i dag på steigan.no med bildet som jeg nå har lånt derfra:

Jeg oppfordrer så gjerne folk til støtte både steigan.no og flere andre nettsteder på ulike fløyer som leverer stoff som ikke kommer inn i de store mediehusene. Min begrunnelse ligger i bransjeutviklingen - og i det eksemplet jeg syns er det mest dramatiske av alle tenkelige. Det kommer fra nettopp den sektoren som har gjort steigan.no mulig, og som jeg selv har jobbet i:

Da jeg tilbake i 1983 gikk fra forskning til en kontorjobb i Teledirektoratet, var det fordi jeg tenkte at tele-sektoren kom til å forme verden framover. Der ville det bli spennende å jobbe. Og det ble det: Tidlig på 90-tallet så vi hvordan de globale nettverkene (Internett), nettsamfunnene, de trådløse terminalene (smarttelefonene og små radiomoduler) og det vi kalte "maskin-til-maskin-kommunikasjon" (M2M), som i dag kalles 5G og "Tingenes Internett", gradvis ville sentralisere de globale maktstrukturene, og skapte en epoke der alle mediehus presses til samme forretningsmodell: gratis innhold eller superbillige abonnement i bytte mot salgbar personinformasjon og målrettet reklame. Vi så at det presset mediehusene til å levere stadig mer ferdigtygd vare og større overskrifter fordi både leveransekedene og konkurransen ble stadig mer global. Og vi så at økte krav om kontroll over medier og over hva folk driver med på nettet, ville komme etterhvert.

Denne utviklingen har skapt stadig større og mer ensartede monstre - både offentlige og private - med store behov for kontroll. Det krever sterke motkrefter. Den samme teknologien som samlet makten, kan også brukes til å skape motmakt. Det forsto de "tekno-radikale" alt på slutten av 60-tallet da "Whole Earth Catalogue" så dagens lys, og etterhvert ble forbildet for World Wide Web. Å bruke den samme teknologien til å skape frihet og mangfold i stedet for sentralisering og tvang har vært drømmen for mange siden den gang. For slik kunne man få fram - enklere og billigere enn noensinne før - innhold som de store mediehusene ikke har kunnskap til å skape, og i stadig mindre grad finner seg råd til å gjengi når kompetente skrivende sender slikt inn. Heller ikke får de inn slikt fra sine globale leveransekjeder, som snarere gir et stadig mer monotont og kontrollert informasjonsbilde. Slik blir det vanskelig å sette sentrale tema under debatt, til tross for at informasjonsproduksjonen er større enn noen gang.

Det dramatiske eksemplet som jeg og mange andre fra IKT-bransjen nå ser, er at denne sammen sektoren har vokst seg forbi sitt kost/nytte-optimum. Nå er den i en fase der ulempene øker raskt med økende kommunikasjonsvolum: Mer IKT skaper et gigantisk, høyintegriert kontrollsamfunn, der private bankkonti kan rammes og hele land kan "slås av". Hacking og NSAs spionsystemer kan få samme virkningen som neutronbombene var tiltenkt - å lamme samfunn uten å sprengre bygninger og sivile. Men langt mer dramatisk er at bransjen har skapt trådløse teknologier som bryter ned selve livets grunnlag i våre celler såvel som i atmosfæren - uten at de store mediehusene klarer å gi denne kunnskapen den plassen som dramatikken i saken fortjener.

Trådløsbransjens største aktører har kjent til de helseskadelige virkningene i mange tiår, men har skjult det systematisk ved å så tvil om solid forskning og kreve grundigere bevis. Altså det motsatte av en føre-var-tankegang. Samtidig har den samme bransjen systematisk latt oss fascinere av alt vi kan bruke de økende informasjonsstrømmene til, og gjort oss avhengige av kickene fra epost, Facebook og Instagram. For slik har volumveksten i datatrafikken kunnet kompensere for fallende priser. Bransjen har tatt makten i USAs statsforvaltning og i de internasjonale organer som skal styre den, og den sørger systematisk for at sektoren unngår restriksjoner - ja til og med unngår at trådløsteknologiene testes for helseskader før de rulles ut. Det gjelder nå også for 5G-teknologiene. De er ganske enkelt ikke testet, og man vet godt at de ikke ville bestå prøven.

I denne situasjonen klarer ikke de store medienehusene å opptre som den fjerde statsmakt, og fungerer i stedet lett som ekko-kamre. Ikke graver de dypt nok selv, og sjelden slipper de inn kritiske artikler. De får en form for effektiviserings- og stordriftsulemp. De ender for lett med å forsvare de konvensjonelle synsingene som bransjen selv har etablert. Ikke engang "de lavthengende fruktene" blir plukket. Det viser noen konkrete eksempler fra seinere tid som jeg har spesielt på hjertet:

At dårlig **sædkvalitet** henger sammen med mobil i bukselomma er påvist gang på gang i forskningsprosjektet. Det tar de ikke opp. I stedet intervjues en forsker som ingen forklaring har. **Insektsdøden**: Når Steigan.no slår opp en artikkel om dette, sjekker Faktisk.no med to forskere som ikke kjenner forskningen på feltet, og tenker at der ingen sammenheng er. Stadig mer utbredt **dårlig søvn blant unge**: Leger som ikke kjenner forskningen om virkningen mikrobølgene fra mobilen på nattbordet har på kroppens melatoninproduksjon, får psykologisere litt om at "likes" på Facebook nok tar overhånd hos enkelte og holder dem våkne. **Sykelighet som følger de nye smartmålerne**: samme sak nok en gang: man intervjuer makten, som sier at slikt er umulig, og ikke forskerne som kan fortelle at slikt er å forvente.

Kunnskapen om hvordan slikt kan forklares av **mikrobølget trådløs kommunikasjon**, den nye "miljøstressor" som trådløsbransjen har rullet ut i en fart og et omfang som savner sidestykke, slipper ganske enkelt ikke til. De store mediene har ikke tid til å sette seg inn i slikt. Og det er så godt som umulig å få inn stoff der om slikt. Antakelig virker det for utfordrende, for ukonvensjonelt og derfor lite troverdig, og som Faktisk.no har de ikke tid til å sjekke ordentlig selv, slik at

ryggmargsrefleksen og autoritetstroen blir avgjørende. Kanskje de også skjeler til behovet for ikke å miste de største annonsørene i en utfordrende tid der salgsinntekter svikter mens lønninger øker. Slik har den nye mediesituasjonen som telekom-utviklingen har skapt siden jeg begynte der i 1983, endret rollen fra "den fjerde statsmakt" til "mainstream", som vil si å bevege seg i takt med de andre, med stadig mindre egen, kritisk produksjon.

I en slik situasjon må det skapes **ny motmakt**. Selvsagt i lokalavisene der virkelighetens nærhet og nettverk betyr noe konkret, men også gjennom nettstedet som skaffer stoff fra andre kilder og slipper til den overordnede forståelsen. Så får den langsomt sive inn i "mainstream media" etterhvert. Steigan.no er ett av disse nettstedene der viktig stoff fra andre kilder er å finne. Det er det verd å betale litt for.

Einar Flydal, den 23. juli 2019

Hjelp til med å bringe AMS-målerne for retten: <http://fnd.uz/smarmålerforretten>